

Universiteit Utrecht

**De Samenhang tussen Globaal Zelfbeeld, Sportief Zelfbeeld en Sociale
Acceptatie bij Kinderen in Groep 4 tot en met Groep 8**

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen

Universiteit Utrecht

Studenten:	Hilde Zwitterloot (6282989) Maaïke van Kalmthout (6255639)
Begeleider:	Johannes Noordstar
Tweede beoordelaar:	Paul Baar
Datum:	4 juli 2018

Abstract

Background and aim: The Exercise and Self-Esteem Model (EXSEM) assumes that global self-esteem is directly influenced by perceived athletic competence, and indirectly by the degree of sports activities. Moreover, social acceptance seems to matter, but this concept is still underexplored and not part of the EXSEM. Few studies investigated associations between global self-esteem, perceived athletic competence and social acceptance in elementary school children. There is also controversy about gender differences.

Therefore, the aim of this study was to examine the associations between global self-esteem, perceived athletic competence and social acceptance in children between grade 2 and grade 6. Additionally, differences between boys and girls, and between children who participate in sports and those who do not, were investigated.

Method: This quantitative study was conducted with 147 children. The Self-Perception Profile for Children (SPPC) was used to measure global self-esteem and social acceptance. The 'How am I doing?' questionnaire was used to measure perceived athletic competence.

Results: A significant positive, association was found between global self-esteem, perceived athletic competence and social acceptance. These associations were the same for boys ($n = 77$) and girls ($n = 70$). There were no significant differences in global self-esteem, perceived athletic competence and social acceptance between boys and girls. The associations between global self-esteem, perceived athletic competence and social acceptance were the same for children who did exercise ($n = 138$) and children who did not exercise ($n = 8$). Children who did exercise scored higher on social acceptance. There were no differences in global self-esteem and perceived athletic competence.

Conclusion: The results suggest that social acceptance would be a good addition to the EXSEM. The results can be used to develop interventions that promote the mental and physical health of children.

Key-words: global self-esteem, perceived athletic competence, social acceptance, elementary school children

De Samenhang tussen Globaal Zelfbeeld, Sportief Zelfbeeld en Sociale Acceptatie bij Kinderen in Groep 4 tot en met Groep 8

Zelfbeeld is een hiërarchisch en multidimensionaal construct waarbij globaal zelfbeeld aan de top van de hiërarchie staat (Marsh, 1990; Marsh & Shavelson, 1985). Globaal zelfbeeld wordt omschreven als een algemeen gevoel van eigenwaarde (Harter, 2012). Een hoger globaal zelfbeeld wordt geassocieerd met een hogere mate van welzijn (Harter, 2012; Paradise & Kernis, 2002), terwijl een laag globaal zelfbeeld geassocieerd wordt met psychiatrische problemen, zoals depressie en angststoornissen (Stadelmann et al., 2017). Jonge kinderen overschatten hun eigen capaciteiten en hebben hierdoor een relatief hoog globaal zelfbeeld. Naarmate kinderen ouder worden gaan zij hun globaal zelfbeeld meer baseren op externe feedback en op vergelijkingen met anderen. Hierdoor wordt het globaal zelfbeeld realistischer en lager (Robins & Trzesniewski, 2005).

Globaal zelfbeeld wordt volgens het Exercise and Self-Esteem Model (EXSEM) beïnvloed door sportief zelfbeeld en indirect door de mate van sportactiviteit (Sonstroem, Harlow, & Josephs, 1994). Sportief zelfbeeld wordt gezien als de manier waarop iemand zijn eigen atletische prestaties en sportvermogen beoordeelt (Harter, 1982). Overeenkomstig met het EXSEM vonden verschillende studies een positieve samenhang tussen globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld bij adolescenten (Beasley & Garn, 2013; Bowker, 2006; Haugen, Säfvenbom, & Ommundsen, 2011). Verwacht wordt dat sportief zelfbeeld van belang is bij de ontwikkeling van globaal zelfbeeld in de adolescentie (Harter, 1997; Schmidt et al., 2015). Er zijn geen onderzoeksresultaten gevonden die deze samenhang bij kinderen beschrijven. Wel is gevonden dat sportief zelfbeeld van kinderen, net zoals globaal zelfbeeld, aan het begin van de basisschoolperiode te optimistisch is en gedurende de basisschoolperiode daalt (Fredricks & Eccles, 2002; Jacobs, Lanza, Osgood, Eccles, & Wigfield, 2002). Andere onderzoeken vonden echter dat het sportief zelfbeeld stabiel bleef tijdens de basisschoolperiode (Noordstar, van der Net, Jak, Helder, & Jongmans, 2016b) of steeg (Cole et al., 2001).

Opvallend is dat het zelfbeeld over de sociale acceptatie (hierna: sociale acceptatie) niet in het EXSEM is opgenomen, terwijl dit wel samenhangt met globaal zelfbeeld en mogelijk met sportief zelfbeeld. Sociale acceptatie wordt gedefinieerd als de mate waarin iemand het gevoel heeft bij een groep te horen en geliefd te zijn (Harter, 2012). Er bestaat een positieve samenhang tussen sociale acceptatie en globaal zelfbeeld (Birkeland, Breivik, & Wold, 2014; Shavelson, Hubner, & Stanton, 1976). Als kinderen zich veilig voelen binnen een groep, en dus een hoge sociale acceptatie ervaren, bevordert dat hun algemeen welbevinden (Luitjes & de Zeeuw-Jans, 2011). Er zijn echter geen onderzoeksresultaten bekend die direct de samenhang tussen sociale acceptatie en sportief zelfbeeld beschrijven. Wel is er onderzoek die de samenhang tussen sociale acceptatie en sportactiviteiten beschrijft. Zo is gevonden dat sociale acceptatie een

mediator is tussen sportactiviteiten en globaal zelfbeeld bij adolescenten (Daniels & Leaper, 2006) en is er een positieve samenhang gevonden tussen sportief zelfbeeld en deelname aan sportactiviteiten bij kinderen, maar alleen als ze aan teamsport doen (Slutzky & Simpkins, 2009). In een team kunnen kinderen oefenen met interactie met teamgenoten en sociale rollen in het team (Baar & Wubbels, 2013; Biesta et al., 2001; Payne & Fogarty, 2007). Sociale acceptatie, wat een onderdeel is van sporten in teamverband, lijkt dus van belang bij het begrijpen van de samenhang tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en deelname aan sportactiviteiten.

Jongens en Meisjes

Er zijn tegenstrijdige onderzoeksresultaten over verschillen tussen jongens en meisjes in globaal zelfbeeld. Hoewel verschillende studies geen verschillen vonden in globaal zelfbeeld tussen jongens en meisjes in de basisschoolleeftijd en in de adolescentie (Bowker, 2006; Bowker, Gadbois, & Cornock, 2003; Noordstar et al., 2016b), vonden andere studies dat jongens een hoger globaal zelfbeeld hebben dan meisjes in deze leeftijden (Frost & McKelvie, 2004; Klomsten, Skaalvik, & Espnes, 2004; Marsh, 1990; Schmidt et al., 2015).

Verschillende studies naar sportief zelfbeeld toonden aan dat jongens een hoger sportief zelfbeeld hebben dan meisjes in de basisschoolleeftijd en adolescentie (Bowker, 2006; Klomsten et al., 2004; Noordstar et al., 2016b). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat sport gezien wordt als een mannelijke activiteit, waardoor meisjes minder sporten of minder positief zijn over hun sportactiviteiten (Bowker, 2006). Wel lieten jongens en meisjes een gelijke afname in sportief zelfbeeld zien gedurende de basisschool en middelbare school (Jacobs et al., 2002), het verschil tussen jongens en meisjes bleef dus gelijk. Bij jongens en bij meisjes zijn geen verschillen gevonden in de positieve samenhang tussen sportief zelfbeeld en de tijd die ze besteden aan sportactiviteiten (Bowker, 2006; Crockcer, Eklund, & Kowalski, 2000; Slutzky & Simpkins, 2009).

Sociale acceptatie bleek niet verschillend voor jongens en voor meisjes in de adolescentie (Birkeland et al., 2014; Daniels & Leaper, 2006). Het is nog onduidelijk hoe dit is bij kinderen in de basisschoolleeftijd.

Kinderen die Wel Sporten en Kinderen die Niet Sporten

Het EXSEM suggereert een positieve samenhang tussen globaal zelfbeeld en deelname aan sportactiviteiten (Sonstroem et al., 1994). Verschillende onderzoeken toonden ook aan dat kinderen en jonge adolescenten die meer aan sportactiviteiten deden een hoger globaal zelfbeeld hadden (Bowker, 2006; Haugen et al., 2011; Slutzky & Simpkins, 2009). De samenhang tussen globaal zelfbeeld en sportactiviteiten wordt volgens het EXSEM gemedieerd door sportief zelfbeeld (Sonstroem et al., 1994). Meerdere onderzoeken hebben onderbouwing gevonden voor deze mediatie (bijvoorbeeld Bowker, 2006; Haugen et al., 2011). Er is bovendien sprake van wederzijdse

beïnvloeding tussen sportief zelfbeeld en sportactiviteiten bij kinderen en adolescenten (Babic et al., 2014; Crocker, Eklund, & Kowalski, 2000; Marsh, Papaioannou, & Theodorakis, 2006; Vedul-Kjelsås, Sigmundsson, Stensdotter, & Haga, 2011). Het is dus bekend dat kinderen die meer sporten een hoger sportief zelfbeeld hebben en ook een hoger globaal zelfbeeld hebben.

Het is echter nog onduidelijk hoe sociale acceptatie bij kinderen samenhangt met sportactiviteiten, globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld. In de adolescentie is een positieve samenhang gevonden tussen sociale acceptatie en de tijd die adolescenten besteden aan sportactiviteiten (Daniels & Leaper, 2006). Daarentegen vond een van de weinige onderzoeken gericht op kinderen onverwacht dat de samenhang tussen sportactiviteiten, globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld niet anders was bij kinderen met een lage sociale acceptatie volgens leerkrachten en bij kinderen met een hoge sociale acceptatie volgens leerkrachten (Slutzky & Simpkins, 2009).

Relevantie en Verwachtingen

Opmerkelijk is dat de hierboven beschreven onderzoeksresultaten zich grotendeels op de adolescentie richten en er nog weinig onderzoek is gedaan bij kinderen op de basisschool. Dit terwijl kinderen aan het einde van de basisschool al een afname laten zien in globaal zelfbeeld (Robins & Trzesniewski, 2005) en zij vanaf de basisschoolleeftijd al minder gaan bewegen (bijvoorbeeld Basterfield et al., 2011). Bewegen is echter een belangrijk onderdeel van een gezonde leefstijl (Janssen & LeBlanc, 2010; Noordstar et al., 2016b). Inzicht in deze leeftijdsfase kan informatie geven voor interventies om globaal zelfbeeld van kinderen te verbeteren en voor het ontwikkelen van interventies die een gezonde leefstijl bij kinderen promoten (Baumeister, Campbell, Krueger, & Vohs, 2003). Dit is belangrijk omdat uit een meta-analyse blijkt dat de huidige interventies die zich richten op het verhogen van sportactiviteiten bij kinderen een te verwaarlozen tot klein effect hebben (Metcalf, Henley, & Wilkin, 2012). Een mogelijke oorzaak is dat psychologische factoren die van invloed zijn op sportactiviteiten, zoals globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie niet worden meegenomen in de interventies (Noordstar, 2016).

Hoewel er een samenhang bestaat tussen globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld en tussen globaal zelfbeeld en sociale acceptatie, lijkt er nog geen onderzoek te zijn naar de samenhang tussen sportief zelfbeeld en sociale acceptatie. Daarnaast bestaat er onduidelijkheid over verschillen in globaal zelfbeeld tussen jongens en meisjes. Ook is nog onvoldoende duidelijk of er verschillen zijn bij kinderen die wel sporten en bij kinderen die niet sporten op het gebied van sociale acceptatie en hoe sociale acceptatie bij hen samenhangt met globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld.

Omdat wetenschappelijke kennis ontbreekt is het doel van dit onderzoek om inzicht te krijgen in de samenhang tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale

acceptatie. De onderzoeksvraag luidt dan ook als volgt: Wat is de samenhang tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie bij kinderen in groep 4 tot en met groep 8 in het regulier onderwijs? Daarbij wordt ten eerste onderzocht of er een verschil is in de verschillende zelfbeelden tussen jongens en meisjes en tussen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten. Ten tweede wordt onderzocht of de samenhang tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie verschillend is tussen deze groepen.

In lijn met de literatuur wordt verwacht dat globaal zelfbeeld positief samenhangt met sportief zelfbeeld en dat er een positieve samenhang is tussen globaal zelfbeeld en sociale acceptatie. Het is nog onbekend hoe de samenhang is tussen sportief zelfbeeld en sociale acceptatie. Gezien de tegenstrijdige onderzoeksresultaten is er nog geen verwachting over verschillen in globaal zelfbeeld tussen jongens en meisjes. Wel hebben jongens naar verwachting een hoger sportief zelfbeeld dan meisjes. Bij sociale acceptatie wordt geen verschil verwacht tussen jongens en meisjes. Ook wordt verwacht dat kinderen die wel sporten een hoger globaal zelfbeeld en een hoger sportief zelfbeeld hebben dan kinderen die niet sporten. Er is nog geen verwachting over verschillen in sociale acceptatie bij kinderen die wel sporten en bij kinderen die niet sporten.

Methode

Dit onderzoek is een kwantitatief toetsingsonderzoek en maakt deel uit van de 'Be active, Be happy' studie, een onderzoek naar de samenhang tussen motoriek, fysieke activiteit en zelfbeeld bij kinderen in groep 4 tot en met groep 8 van het regulier onderwijs. De 'Be Active, Be Happy' studie is goedgekeurd door de Ethische Commissie van de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht en is een samenwerking tussen de Universiteit Utrecht en de Hogeschool Utrecht. De data is door studenten verzameld tussen januari 2017 en juli 2018. Alle ouders van de deelnemende kinderen hebben een toestemmingsverklaring ondertekend en de kinderen hebben mondeling toestemming gegeven om mee te werken aan het onderzoek. Tijdens het onderzoek konden de kinderen op ieder moment stoppen.

Participanten

In totaal hebben er 147 kinderen meegedaan aan het onderzoek (77 jongens en 70 meisjes, 139 kinderen die wel sporten en 8 kinderen die niet sporten). Kinderen waren tussen de 7 en 12 jaar oud ($M = 9,07$ jaar, $SD = 1,67$ jaar). De kinderen zaten in groep 4 ($n = 48$), groep 5 ($n = 28$), groep 6 ($n = 14$), groep 7 ($n = 17$) en groep 8 ($n = 40$) op reguliere basisscholen in Nederland.

Meetinstrumenten

In dit onderzoek zijn de Competentiebelevingsschaal voor Kinderen (CBSK) (Veerman, Straathof, Treffers, van den Bergh & ten Brink, 1997) en de 'Hoe ik vind dat ik het doe?' vragenlijst (Calame et al., 2009) afgenomen om globaal zelfbeeld, sportief

zelfbeeld en sociale acceptatie bij kinderen te meten. Daarnaast is er een vragenlijst afgenomen waarin gevraagd werd hoe vaak en hoe lang kinderen afgelopen maand deelnamen aan sportieve activiteiten. Kinderen werden ingedeeld in twee groepen: kinderen die wel sporten (zij hebben ingevuld dat ze aan sportieve activiteiten deden, de hoeveelheid maakt niet uit) en kinderen die niet sporten (zij hebben ingevuld dat ze niet aan sportieve activiteiten deden). Verder is voor de 'Be Active, Be Happy' studie de lengte en het gewicht van de kinderen gemeten en is de motoriek van de kinderen gemeten met de Movement Assessment Battery for Children – de tweede editie (MABC-II) (Henderson, Sugden, & Barnett, 2007).

Competentiebelevingsschaal voor Kinderen. Globaal zelfbeeld en sociale acceptatie zijn gemeten met de CBSK. De CBSK bestaat uit 36 items die onderverdeeld zijn in zes subschalen. De schalen zijn ontwikkeld voor kinderen tussen de acht en twaalf jaar oud en worden gebruikt om te meten hoe kinderen hun eigen vaardigheden inschatten. In dit onderzoek is enkel gebruik gemaakt van de subschalen sociale acceptatie en gevoel van eigenwaarde (dit komt overeen met globaal zelfbeeld). Beide subschalen bestaan uit zes items en elk item kan beantwoord worden op een 4-puntsschaal. De score 1 wordt gegeven voor het minst competente antwoord en de score 4 voor het meest competente antwoord. Kinderen kunnen per subschaal tussen de 6 en 24 punten scoren. De schaalscores worden omgezet in percentielscores die aangeven hoe competent kinderen zich voelen. Elke vraag bestaat uit twee tegenstrijdige uitspraken. Een voorbeeld hiervan is: 'Sommige kinderen spelen in hun vrije tijd altijd buiten.', maar: 'Andere kinderen kijken liever binnen naar de T.V.'. Kinderen moeten kiezen welke uitspraak zij het beste bij zichzelf vinden passen. Nadat zij een uitspraak hebben gekozen moeten zij aangeven of dit 'helemaal waar' is voor hen of 'een beetje waar' is voor hen. Volgens het COTAN beoordelingssysteem wordt de kwaliteit van de CBSK als voldoende beoordeeld (Tak, Bosch, Begeer, & Albrecht, 2014). De interne samenhang van de CBSK heeft een Cronbach's alpha van .80 voor zowel sociale acceptatie als voor gevoel van eigenwaarde. Bij de test-hertest stabiliteit was de correlatiecoëfficiënt .84 voor sociale acceptatie en .86 voor gevoel van eigenwaarde. De CBSK heeft een goede betrouwbaarheid en validiteit (Muris, Meesters, & Fijen, 2003).

'Hoe ik vind dat ik het doe?' vragenlijst. Om sportief zelfbeeld te meten is gebruik gemaakt van de 'Hoe ik vind dat ik het doe?' vragenlijst. De vragenlijst is ontwikkeld voor kinderen in de leeftijd van zes tot twaalf jaar oud. Deze vragenlijst bestaat uit foto's van motorische activiteiten die opgedeeld zijn in twee onderdelen. Voor dit onderzoek is alleen het onderdeel motorische competentiebeleving gebruikt, waarbij kinderen aan moeten geven hoe goed zij zichzelf vinden in het uitvoeren van de activiteit op de foto. Zij kunnen kiezen uit: 'helemaal niet goed', 'niet zo goed', 'goed' en 'erg goed'. Elke activiteit wordt beoordeeld op een 4-puntsschaal wat leidt tot een maximum

van 56 punten, waarbij een hogere score een positiever zelfbeeld indiceert. Het onderdeel motorische competentiebeleving bestaat uit veertien items die onderverdeeld zijn in drie categorieën. Om sportief zelfbeeld te meten zijn alleen de categorieën balvaardigheid (maximaal 16 punten) en grove motoriek (maximaal 20 punten) gebruikt. De interne consistentie van de vragenlijst is acceptabel gebleken met een Cronbach's alpha van .64 voor balvaardigheid en een Cronbach's alpha van .63 voor grove motoriek (Volman, in Noordstar, van der Net, Jak, Helders, & Jongmans, 2016a). Uit ander onderzoek blijkt dat de vragenlijst betrouwbaarder wordt naarmate kinderen ouder worden met een Cronbach's alpha van .24 tot .52 voor balvaardigheid en .45 tot .64 voor grove motoriek (Noordstar et al., 2016a).

Procedure

Studenten hebben zelfstandig een reguliere basisschool benaderd om deel te nemen aan de 'Be Active, Be Happy' studie. Nadat de school toestemming had gegeven zijn er brieven voor ouders uitgedeeld in groep 4 tot en met groep 8 met de vraag of hun kind mee mocht doen aan dit onderzoek. De kinderen die toestemming hadden gekregen van hun ouders, en zelf toestemming hadden gegeven, hebben vervolgens mee gedaan aan dit onderzoek. De kinderen zijn twee keer uit de klas gehaald door de studenten. De eerste keer zijn de kinderen in groepjes van vier ongeveer twintig minuten uit de klas gehaald om de CBSK en de 'Hoe ik vind dat ik het doe?' vragenlijst in te vullen. Bij beide testen is eerst uitgelegd wat de bedoeling was. Daarna mochten kinderen vragen stellen als het onduidelijk was en is er gezamenlijk een voorbeeldvraag ingevuld. Hierna mochten de kinderen zelf verder werken. Als kinderen tussendoor vragen hadden, konden ze deze aan de studenten stellen. De tweede keer zijn de kinderen individueel uit de klas gehaald om met één van de studenten de MABC-II uit te voeren. De test is afgenomen volgens het protocol van de MABC-II. Tevens zijn het gewicht en de lengte van de kinderen opgemeten. Ook is aan hen gevraagd welke sporten zij afgelopen maand beoefend hebben en de tijdsduur hiervan. De gegevens van de kinderen zijn anoniem verwerkt in het onderzoek door met respondentnummers te werken.

Data-analyse

Na het afnemen van de tests zijn de gegevens met IBM SPSS Statistics Data Editor 24 geanalyseerd. Eerst zijn de beschrijvende statistieken opgevraagd. Vervolgens is grafisch en met de Shapiro-Wilk test gecontroleerd of de data van globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie normaal verdeeld is. Er is voor de Shapiro Wilk test gekozen omdat deze test meer power heeft dan vergelijkbare andere testen (Ghasernii & Zahedius, 2012; Mendes & Pala, 2003; Razali & Yap, 2011). Globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie bleken niet normaal verdeeld te zijn, $p < .001$, dus is er gebruik gemaakt van non-parametrische statistiek (Field, 2013).

Ten eerste is met de Spearman correlatie onderzocht of de drie verschillende zelfbeelden (globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie) met elkaar samenhangen. Indien significant is met de richtlijnen van Cohen de kracht van de correlatie beoordeeld: correlaties van .10 zijn zwak, correlaties van .30 zijn matig en correlaties van .50 zijn sterk (Cohen, 1988). De correlaties zijn ook apart berekend voor jongens en meisjes en voor kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten. Ook hier is indien significant de kracht van de correlatie beoordeeld met behulp van de richtlijnen van Cohen. Vervolgens is met de Fisher exacte toets onderzocht of de samenhang tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie significant verschillend is tussen jongens en meisjes en tussen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten.

Ten slotte is met de Mann-Whitney test onderzocht of er significante verschillen waren tussen jongens en meisjes en tussen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten op het gebied van globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie. Alle toetsen zijn uitgevoerd met een significantieniveau van $p < .05$.

Resultaten

Globaal Zelfbeeld, Sportief Zelfbeeld en Sociale Acceptatie

Als eerste zijn de beschrijvende statistieken opgevraagd van globaal zelfbeeld ($M = 20.37, SD = 3.54$), sportief zelfbeeld ($M = 27.30, SD = 2.95$) en sociale acceptatie ($M = 19.10, SD = 3.85$). Er is een significante positieve zwakke correlatie tussen globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld, $r_s = .27, p = .001$. Er is een significante positieve matige correlatie tussen globaal zelfbeeld en sociale acceptatie, $r_s = .47, p < .001$. Ten slotte is er een significante positieve zwakke correlatie tussen sociale acceptatie en sportief zelfbeeld, $r_s = .20, p = .014$ (zie Tabel 1).

Tabel 1

Correlatie (r_s) tussen Globaal Zelfbeeld, Sportief Zelfbeeld en Sociale Acceptatie

		Globaal zelfbeeld	Sportief zelfbeeld	Sociale acceptatie
Globaal zelfbeeld	r_s	1.00		
	Sig.	-		
Sportief zelfbeeld	r_s	.27*	1.00	
	Sig.	.001	-	
Sociale acceptatie	r_s	.47*	.20*	1.00
	Sig.	<.001	<.001	-

Noot. De correlatiecoëfficiënt is tweezijdig getoetst.

* $p < .05$.

Verschillen tussen Jongens en Meisjes

De beschrijvende statistieken zijn apart opgevraagd voor jongens en voor meisjes. Hierna bleek uit de Mann-Whitney test dat jongens en meisjes niet significant verschillend scoren op globaal zelfbeeld, $p = .258$, sportief zelfbeeld, $p = .137$, en sociale acceptatie, $p = .310$ (zie Tabel 2).

Tabel 2

Beschrijvende Statistiek over Jongens en Meisjes

	Jongens <i>M (SD)</i>	Meisjes <i>M (SD)</i>	Sig.
Globaal zelfbeeld	20.76 (3.20)	19.94 (3.85)	.258
Sportief zelfbeeld	27.60 (3.00)	26.97 (2.88)	.137
Sociale acceptatie	19.49 (3.55)	18.69 (4.13)	.310

Verschillen in samenhang tussen jongens en meisjes. Er is geen significante correlatie tussen globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld bij jongens, $p = .051$, maar er is wel een significante positieve zwakke correlatie bij meisjes, $r_s = .28$, $p = .017$. Uit de Fisher exacte toets bleek dat de samenhang tussen globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld niet significant verschillend tussen jongens en meisjes, $p = .711$.

Er is een significante positieve matige correlatie tussen globaal zelfbeeld en sociale acceptatie bij zowel jongens, $r_s = .47$, $p < .001$, als bij meisjes, $r_s = .45$, $p < .001$. De samenhang tussen globaal zelfbeeld en sociale acceptatie is niet significant verschillend tussen jongens en meisjes, $p = .889$.

Als laatste is er een significante positieve zwakke correlatie tussen sociale acceptatie en sportief zelfbeeld bij jongens, $r_s = .28$, $p = .015$, maar deze correlatie is niet significant bij meisjes, $p = .339$. De samenhang tussen sociale acceptatie en sportief zelfbeeld is niet significant verschillend tussen jongens en meisjes, $p = .317$ (zie Tabel 3).

Verschillen tussen Kinderen die Wel Sporten en Kinderen die Niet Sporten

De beschrijvende statistieken zijn apart opgevraagd voor kinderen die wel sporten en voor kinderen die niet sporten. Hierna bleek uit de Mann-Whitney test dat kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten niet significant verschillend scoren op globaal zelfbeeld, $p = .163$, en sportief zelfbeeld, $p = .150$. Kinderen die wel sporten scoren significant hoger op sociale acceptatie ($M = 19.36$, $n = 139$) dan kinderen die niet sporten ($M = 14.75$, $n = 8$), $U = 235.50$, $p = .006$ (zie Tabel 4).

Tabel 3

Correlatie (r_s) tussen Globaal Zelfbeeld, Sportief Zelfbeeld en Sociale Acceptatie bij Jongens en Meisjes

	Globaal zelfbeeld		Sportief zelfbeeld		Sociale acceptatie	
	r_s	Sig.	r_s	Sig.	r_s	Sig.
Globaal zelfbeeld	1.00	-	.23	.051	.47*	<.001
Sportief zelfbeeld	.28*	.017	1.00	-	.28*	.015
Sociale acceptatie	.45*	<.001	.12	.339	1.00	-

Noot. Correlaties voor jongens ($n = 77$) zijn boven de diagonaal weergegeven en correlaties voor meisjes ($n = 70$) zijn onder de diagonaal weergegeven. De correlatiecoëfficiënt is tweezijdig getoetst.

* $p < .05$.

Tabel 4

Beschrijvende Statistiek over Kinderen die Wel Sporten en Kinderen die Niet Sporten

	Kinderen die wel sporten $M (SD)$	Kinderen die niet sporten $M (SD)$	Sig.
Globaal zelfbeeld	20.57 (3.19)	16.87 (6.75)	.163
Sportief zelfbeeld	27.37 (2.94)	26.00 (3.02)	.150
Sociale acceptatie	19.36 (3.66)	14.75 (4.62)	.006*

* $p < .05$.

Verschillen in samenhang tussen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten. Er is een significante positieve zwakke correlatie tussen globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld bij kinderen die wel sporten, $r_s = .26$, $p = .002$, maar er is geen significante correlatie bij kinderen die niet sporten, $p = .367$. Uit de Fisher exacte toets bleek dat de samenhang tussen globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld niet significant verschillend is tussen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten, $p = .787$.

Er is een significante positieve matige correlatie tussen globaal zelfbeeld en sociale acceptatie bij kinderen die wel sporten, $r_s = .45$, $p < .001$. Deze correlatie is niet significant bij kinderen die niet sporten, $p = .550$. De samenhang tussen globaal zelfbeeld en sociale acceptatie is niet significant verschillend tussen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten, $p = .617$.

Als laatste is er een significante positieve zwakke correlatie tussen sociale acceptatie en sportief zelfbeeld bij kinderen die wel sporten, $r_s = .20$, $p = .016$, maar deze correlatie is niet significant bij kinderen die niet sporten, $p = .179$. De samenhang tussen sociale acceptatie en sportief zelfbeeld is niet significant verschillend tussen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten, $p = .812$ (zie Tabel 5).

Tabel 5

Correlatie (r_s) tussen Globaal Zelfbeeld, Sportief Zelfbeeld en Sociale Acceptatie bij Kinderen die Wel Sporten en Kinderen die Niet Sporten

	Globaal zelfbeeld		Sportief zelfbeeld		Sociale acceptatie	
	r_s	Sig.	r_s	Sig.	r_s	Sig.
Globaal zelfbeeld	1.00	-	.26*	.002	.45*	<.001
Sportief zelfbeeld	.37	.367	1.00	-	.20*	.016
Sociale acceptatie	.25	.550	-.53	.179	1.00	-

Noot: Correlaties voor kinderen die wel sporten ($n = 139$) zijn boven de diagonaal weergegeven en correlaties voor kinderen die niet sporten ($n = 8$) zijn onder de diagonaal weergegeven. De correlatiecoëfficiënt is tweezijdig getoetst.

* $p < .05$.

Discussie

Het doel van dit onderzoek was om de samenhang tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie bij kinderen in groep 4 tot en met groep 8 in het regulier onderwijs te onderzoeken. Daarbij wordt ten eerste onderzocht of er een verschil is in de verschillende zelfbeelden tussen jongens en meisjes en tussen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten. Ten tweede wordt onderzocht of de samenhang tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie verschillend is tussen deze groepen.

Overeenkomstig met de verwachting is er een significante samenhang tussen globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld. Dit bevestigt de veronderstelling uit het EXSEM dat deze twee zelfbeelden met elkaar samenhangen (Sonstroem et al., 1994). Meerdere onderzoeken hadden deze positieve samenhang gevonden bij adolescenten (Beasley & Garn, 2013; Bowker, 2006; Haugen et al., 2011), dit onderzoek lijkt aan te tonen dat deze positieve samenhang ook bestaat bij kinderen in groep 4 tot en met groep 8.

Ook is er zoals verwacht een significante samenhang tussen globaal zelfbeeld en sociale acceptatie bij kinderen in groep 4 tot en met groep 8. De resultaten komen overeen met een eerdere studie naar de samenhang tussen globaal zelfbeeld en sociale

acceptatie bij adolescenten (Birkeland et al., 2014). In beide onderzoeken is een matige samenhang gevonden. Dit toont aan dat de eerder gevonden matige samenhang bij adolescenten ook al op jongere leeftijd bestaat.

Tevens is er een positieve samenhang tussen sportief zelfbeeld en sociale acceptatie. Dit is nog niet eerder expliciet onderzocht en daarom was hier nog geen verwachting over. Zoals eerder benoemd is sociale acceptatie niet opgenomen in het EXSEM, maar laten deze resultaten zien dat sociale acceptatie wel degelijk van belang is bij het begrijpen van het multidimensionale construct globaal zelfbeeld. De resultaten suggereren dat sociale acceptatie van belang is voor de hoogte van globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld van Westerse kinderen. Dit komt overeen met literatuur waarin gesteld werd dat sociale acceptatie bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen en aan hun welbevinden (Gifford-Smith & Brownell, 2003; Luitjes & de Zeeuw-Jans, 2011).

Jongens en Meisjes

Jongens en meisjes bleken niet significant verschillend te scoren op globaal zelfbeeld. Gezien de tegenstrijdige onderzoeksresultaten over dit onderwerp was hier geen verwachting over geformuleerd. De resultaten uit dit onderzoek bevestigen de literatuur waarin gesteld werd dat er geen verschillen zijn tussen jongens en meisjes in de basisschoolleeftijd en in de adolescentie (Bowker, 2006; Bowker et al., 2003; Noordstar et al., 2016b). Mogelijk zijn er nog geen verschillen tussen jongens en meisjes op de basisschool omdat de verschillen pas groter worden na de basisschool en daardoor dus niet zichtbaar zijn in deze steekproef (Robins, Trzesniewski, Tracy, Gosling, & Potter, 2002).

Onverwacht scoorden jongens en meisjes niet significant verschillend op sportief zelfbeeld. De laatste 30 jaar zijn meisjes en vrouwen in Westerse landen meer gaan sporten (Daniels & Leaper, 2006). Het beeld dat sport een activiteit voor jongens is, waardoor jongens meer sporten en positiever zijn over hun sportprestaties (Bowker, 2006; Messner, 2002), is daarom wellicht verouderd. Mogelijk zorgt deze verschuiving ervoor dat meisjes positiever over hun sportprestaties gaan denken en dus een positiever sportief zelfbeeld hebben.

In overeenstemming met literatuur over de adolescentie (Birkeland et al., 2014; Daniels & Leaper, 2006), zijn er geen significant verschillende scores tussen jongens en meisjes op sociale acceptatie in de basisschoolleeftijd. Dit toont aan dat de bevinding uit de literatuur ook lijkt te gelden voor kinderen in groep 4 tot en met groep 8. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de vriendschapspatronen van jongens en meisjes verschillend zijn; jongens hebben vaker grote vriendengroepen en meisjes vaker individuele relaties (Rose & Smith, 2009). Maar mogelijk is de beleving van deze vriendschappen wel gelijk, waardoor sociale acceptatie ook gelijk is.

De samenhang tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie is niet significant verschillend tussen jongens en meisjes. Hierover was nog weinig kennis beschikbaar. Deze resultaten suggereren dat de zelfbeelden bij jongens en meisjes op eenzelfde manier met elkaar samenhangen en zijn een toevoeging aan de beschikbare kennis over dit onderwerp.

Kinderen die Wel Sporten en Kinderen die Niet Sporten

Onverwacht scoorden kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten niet significant verschillend op globaal zelfbeeld en sportief zelfbeeld. Het EXSEM suggereert juist een positieve samenhang tussen globaal zelfbeeld en deelname aan sportactiviteiten, gemedieerd door sportief zelfbeeld (Sonstroem et al., 1994). Meerdere onderzoeken hebben ook gevonden dat kinderen en adolescenten die aan sportactiviteiten doen een hoger globaal zelfbeeld (Bowker, 2006; Haugen et al., 2011; Slutzky & Simpkins, 2009) en een hoger sportief zelfbeeld hebben (Babic et al., 2014; Crocker et al., 2000; Marsh et al., 2006; Vedul-Kjelsås et al., 2011).

Mogelijk verschillen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten niet op globaal zelfbeeld omdat ze een andere waarde hechten aan sport. Als kinderen veel waarde hechten aan sport zijn sportief zelfbeeld en de mate van sportactiviteit van groter belang voor de ontwikkeling van globaal zelfbeeld dan als kinderen minder waarde hechten aan sport (Harter, 1993; Rodriguez, Wigfield, & Eccles, 2003). Het is dus mogelijk dat de groep kinderen die niet sport in deze studie hun globaal zelfbeeld meer ontleend aan zelfbeelden op andere domeinen, zoals academisch, sociaal of emotioneel zelfbeeld (Marsh & Shavelson, 1985) en minder aan sportief zelfbeeld. Een methodologische verklaring voor de niet significant verschillende score op globaal én sportief zelfbeeld is de grootte van de groepen in deze studie. De groep kinderen die wel sport was veel groter ($n = 139$) dan de groep kinderen die niet sport ($n = 8$). Door de kleine groep kinderen die niet sport is het moeilijker om significante verschillen te meten.

De groep kinderen die wel sport scoorde significant hoger op sociale acceptatie dan de groep kinderen die niet sport. Hierover was geen verwachting omdat er nog nauwelijks onderzoek naar is gedaan. Een mogelijke verklaring is dat kinderen die sporten, dit vaak in teamverband doen. In een team kunnen kinderen oefenen met interactie met teamgenoten en sociale rollen in het team, en ontwikkelen ze zich verder op sociaal-emotioneel gebied (Baar & Wubbels, 2013; Biesta et al., 2001; Payne & Fogarty, 2007). Zo kunnen kinderen die sporten hoger scoren op sociale acceptatie dan kinderen die niet sporten.

De samenhang tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie is niet significant verschillend tussen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten. Deze resultaten suggereren dat de zelfbeelden bij kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten op eenzelfde manier met elkaar samenhangen. Echter, de groep

kinderen die niet sport is klein waardoor de generaliseerbaarheid van deze bevinding gering is.

Limitaties en Aanbevelingen

Een eerder benoemde limitatie van dit onderzoek is dat het aantal kinderen dat niet sport in deze steekproef enkel uit 8 kinderen bestond. Dit beperkt de externe validiteit van de resultaten over kinderen die niet sporten. Echter, pas na het afnemen van de vragenlijsten werd duidelijk hoeveel kinderen er niet sportten. Deze kleine groep niet sporters lijkt dus aan te tonen dat er weinig kinderen helemaal niet aan sportactiviteiten doen. Ondanks de kleine groep niet sporters wordt de representativiteit van deze steekproef vergroot doordat vragenlijsten op verschillende basisscholen in Nederland zijn afgenomen en de steekproef zich dus niet beperkt tot één stad of dorp. Wel kan hierbij de vraag gesteld worden of de definitie van 'wel en niet sporten', zoals gebruikt in dit onderzoek, realistisch is. Kinderen die één uur per week sporten verschillen misschien in hun zelfbeelden van kinderen die meer uren per week sporten. Om te voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) moeten kinderen en jongeren van 4 tot en met 17 jaar dagelijks minimaal één uur tenminste matig intensief bewegen, waarbij minimaal twee keer per week kracht-, lenigheid- en coördinatieoefeningen gedaan worden (Gezondheidsraad, 2017). Toekomstig onderzoek zou deze norm kunnen gebruiken om onderscheid te maken tussen kinderen die wel voldoende sporten en kinderen die niet voldoende sporten. Wellicht geeft dit meer inzicht in de samenhang tussen sportactiviteiten en de verschillende zelfbeelden bij kinderen.

Een andere limitatie is dat de onderzoeksopzet cross-sectioneel is. Het nadeel van deze onderzoeksopzet is dat het moeilijk is om oorzaak en gevolg te onderscheiden (Mann, 2003). Zo blijft het bijvoorbeeld onduidelijk of een hoger sportief zelfbeeld tot een hoger globaal zelfbeeld leidt, of dat een hoger globaal zelfbeeld juist tot een hoger sportief zelfbeeld leidt. Ook geeft cross-sectioneel onderzoek geen verklaring voor de gevonden resultaten (Mann, 2003). Het zou interessant zijn als toekomstig onderzoek zich richt op de ontwikkeling van globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie bij kinderen door middel van longitudinaal onderzoek. De bestaande longitudinale onderzoeken naar dit onderwerp laten tegenstrijdige resultaten zien in zowel de basisschoolleeftijd als in de adolescentie. Hier bestaat dus nog een kennishiaat dat verder onderzocht kan worden.

Een sterk punt van dit onderzoek is de betrouwbaarheid van de gebruikte meetinstrumenten. De betrouwbaarheid en validiteit van de CBSK is goed bevonden (Muris et al., 2003) en de betrouwbaarheid van de 'Hoe ik vind dat ik het doe?' vragenlijst is acceptabel gebleken (Volman, in Noordstar et al., 2016a). Dit betekent dat verschillende zelfbeelden nauwkeurig zijn gemeten en dit de betrouwbaarheid van het onderzoek vergroot. Daarnaast is dit een van de eerste onderzoeken die de samenhang

tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie bij kinderen in de basisschoolleeftijd onderzoekt.

Voor de praktijk is het van belang dat deze kennis ingezet wordt om interventies te ontwikkelen die het globaal zelfbeeld van kinderen verbeteren. Dit om te voorkomen dat kinderen met een laag zelfbeeld problemen ontwikkelen op latere leeftijd (Stadelmann, et al., 2017). Uit dit onderzoek blijkt dat sportief zelfbeeld en sociale acceptatie samenhangen met globaal zelfbeeld en van belang zijn bij de ontwikkeling van interventies. Zoals eerder genoemd blijken de huidige interventies die een gezonde leefstijl bij kinderen promoten weinig effectief te zijn (Metcalf et al., 2012), mogelijk omdat psychologische factoren niet meegenomen worden (Noordstar, 2016). De opgedane kennis in dit onderzoek kan gebruikt worden om deze interventies te verbeteren om zo beter een gezonde leefstijl bij kinderen te promoten. Daarnaast kan er rekening gehouden worden met verschillen in sociale acceptatie tussen kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten.

Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om meer inzicht te krijgen in de samenhang tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie bij kinderen in groep 4 tot en met groep 8. Overeenkomstig met de literatuur en het EXSEM is gevonden dat er een positieve samenhang bestaat tussen globaal zelfbeeld, sportief zelfbeeld en sociale acceptatie. De gevonden resultaten suggereren dat sociale acceptatie een goede toevoeging is aan het EXSEM en dat de bestaande kennis ook geldt voor kinderen in groep 4 tot en met groep 8. Jongens en meisjes scoren op geen van de zelfbeelden verschillend en de samenhang tussen de zelfbeelden is niet verschillend bij hen. Bij kinderen die wel sporten en kinderen die niet sporten scoren kinderen die wel sporten significant hoger op sociale acceptatie, bij de andere zelfbeelden zijn er geen verschillen gevonden. De samenhang tussen de zelfbeelden is niet verschillend bij hen. De bevindingen kunnen ingezet worden om interventies te ontwikkelen die de mentale en fysieke gezondheid van kinderen bevorderen.

Referenties

- Baar, P., & Wubbels, T. (2013). Peer aggression and victimization: Dutch sports coaches' views and practices. *The Sport Psychologist, 27*, 380-389. doi:10.1123/tsp.27.4. 380
- Babic, M. J., Morgan, P. J., Plotnikoff, R. C., Lonsdale, C., White, R. L., & Lubans, D. R. (2014). Physical activity and physical self-concept in youth: Systematic review and meta-analysis. *Sports Medicine, 44*, 1589-1601. doi:10.1007/s40279-014-0229-z
- Basterfield, L., Adamson, A. J., Frary, J. K., Parkinson, K. N., Pearce, M. S., & Reilly, J. J. (2011). Longitudinal study of physical activity and sedentary behavior in children. *Pediatrics, 127*, e24-e30. doi:10.1542/peds.2010-193
- Baumeister, R. F., Campbell, J. D., Krueger, J. I., & Vohs, K. D. (2003). Does high self-esteem cause better performance, interpersonal success, happiness, or healthier lifestyles? *Psychological Science in the Public Interest, 4*, 1-44. doi:10.1111/1529-1006.01431
- Beasley, E. K., & Garn, A. C. (2013). An investigation of adolescent girls' global self-concept, physical self-concept, identified regulation, and leisure-time physical activity in physical education. *Journal of Teaching in Physical Education, 32*, 237-252. doi:10.1123/jtpe.32.3.237
- Biesta, G. J. J., Stams, G. J. J. M., Dirks, E., Rutten, E. A., Veugelers, W., & Schuengel, C. (2001). Does sport make a difference? An exploration of the impact of sport on the social integration of young people. In J. Steenbergen, P. de Knop, & A.H.F. Elling (Eds.), *Values and norms in sport* (pp. 95-113). Oxford: Meyer & Meyer Sport.
- Birkeland, M. S., Breivik, K., & Wold, B. (2014). Peer acceptance protects global self-esteem from negative effects of low closeness to parents during adolescence and early adulthood. *Journal of Youth and Adolescence, 43*, 70-80. doi:10.1007/s10964-013-9929-1
- Bowker, A. (2006). The relationship between sports participation and self-esteem during early adolescence. *Canadian Journal of Behavioural Science, 38*, 214-229. doi:10.1037/cjbs2006009
- Bowker, A., Gadbois, S., & Cornock, B. (2003). Sports participation and self-esteem: Variations as a function of gender and gender role orientation. *Sex Roles, 49*, 47-58. doi:10.1023/A:1023909619409
- Calame, E., Reinders, H., Smits, B. C. M., Schoemaker, M. M., Volman, M. J. M., & de Kloet, A. (2009). *Hoe ik vind dat ik het doe vragenlijst: Vragenlijst motorische competentiebeleving* [Ongepubliceerd manuscript].

- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioural sciences* (2de ed.). New York, NY: Academic Press.
- Cole, D. A., Maxwell, S. E., Martin, J. M., Peeke, L. G., Seroczynski, A. D., Tram, J. M., ... Maschman, T. (2001). The development of multiple domains of child and adolescent self-concept: A cohort sequential longitudinal design. *Child Development, 72*, 1723-1746. doi:10.1111/1467-8624.00375
- Crocker, P. R. E., Eklund, R. C., & Kowalski, K. C. (2000). Children's physical activity and physical self-perceptions. *Journal of Sports Sciences, 18*, 383-394. doi:10.1080/02640410050074313
- Daniels, E., & Leaper, C. (2006). A longitudinal investigation of sport participation, peer acceptance, and self-esteem among adolescent girls and boys. *Sex Roles, 55*, 875-880. doi:10.1007/s11199-006-9138-4
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS Statistics* (4e ed.). Londen: Sage Publication.
- Fredricks, J. A., & Eccles, J. S. (2002). Children's competence and value beliefs from childhood through adolescence: Growth trajectories in two male-sex-typed domains. *Developmental Psychology, 38*, 519-533. doi:10.1037/0012-1649.38.4.519
- Frost, J., & McKelvie, S. (2004). Self-esteem and body satisfaction in male and female elementary school, high school, and university students. *Sex Roles, 51*, 45-54. doi:10.1023/B:SERS.0000032308.90104.c6
- Gezondheidsraad. (2017). *Beweegrichtlijnen 2017* (Publicatie nr. 2017/08). Geraadpleegd van <https://www.gezondheidsraad.nl>
- Ghasemi, A., & Zahediasl, S. (2012). Normality tests for statistical analysis: A guide for non-statisticians. *International Journal of Endocrinology & Metabolism, 10*, 486-489. doi:10.5812/ijem.3505
- Gifford-Smith, M. E., & Brownell, C. A. (2003). Childhood peer relationships: Social acceptance, friendships, and peer networks. *Journal of School Psychology, 41*, 235-284. doi:10.1016/S0022-4405(03)00048-7
- Harter, S. (1982). The perceived competence scale for children. *Child Development, 53*, 87-97. doi:10.2307/1129640
- Harter, S. (1993). Visions of self: Beyond the me in the mirror. In J. E. Jacobs (Ed.), *Nebraska symposium on motivation* (pp. 99-144). Lincoln, NE: University of Nebraska Press.
- Harter, S. (1997). *Self and identity: Fundamental issues*. New York, NY: Oxford University Press.
- Harter, S. (2012). *The construction of the self: Developmental and sociocultural foundations*. New York: Guilford Press.

- Haugen, T., Säfvenbom, R., & Ommundsen, Y. (2011). Physical activity and global self-worth: The role of physical self-esteem indices and gender. *Mental Health and Physical Activity, 4*, 49-56. doi:10.1016/j.mhpa.2011.07.001
- Henderson, S.E., Sugden, D. A., & Barnett, A. (2007). *Movement assessment battery for children*. Movement ABC-2 (2e ed.). Londen: The Psychology Corporation.
- Jacobs, J. E., Lanza, S., Osgood, D. W., Eccles, J. S., & Wigfield, A. (2002). Changes in children's self-competence and values: Gender and domain differences across grades one through twelve. *Child Development, 73*, 509-527. doi:10.1111/1467-8624.00421
- Janssen, I., & LeBlanc, A. G. (2010). Systematic review of the health benefits of physical activity and fitness in school-aged children and youth. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity, 7*. doi:10.1186/1479-5868-7-40
- Klomsten, A. T., Skaalvik, E. M., & Espnes, G. A. (2004). Physical self-concept and sports: Do gender differences still exist? *Sex Roles, 50*, 119-127. doi:10.1023/B:SERS.0000011077.10040.9a
- Luitjes, M., & de Zeeuw-Jans, I. (2011). *Ontwikkeling in de groep: Groepsdynamica bij kinderen en jongeren*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Mann, C. J. (2003). Observational research methods. Research design II: Cohort, cross sectional, and case-control studies. *Emergency Medicine Journal, 20*, 54-60. doi:10.1136/emj.20.1.54
- Marsh, H. W. (1990). A multidimensional, hierarchical model of self-concept: Theoretical and empirical justification. *Educational Psychology Review, 2*, 77-172. doi:10.1007/BF0132217
- Marsh, H. W., Papaioannou, A., & Theodorakis, Y. (2006). Causal ordering of physical self-concept and exercise behaviour: Reciprocal effects model and the influence of physical education teachers. *Health Psychology, 25*, 316-328. doi:10.1037/0278-6133.25.3.316
- Marsh, H. W., & Shavelson, R. (1985). Self-concept: Its multifaceted, hierarchical structure. *Educational Psychologist, 20*, 107-123. doi:10.1207/s15326985ep2003_1
- Mendes, M., & Pala, A. (2003). Type I error rate and power of three normality tests. *Pakistan Journal of Information and Technology, 2*, 135-139. doi:10.3923/itj.2003.135.139
- Messner, M. A. (2002). *Taking the field: Women, men, and sports*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Metcalf, B., Henley, W., & Wilkin, T. (2012). Effectiveness of intervention on physical activity of children: Systematic review and meta-analysis of controlled trials with

- objectively measured outcomes (EarlyBird 54). *BMJ*, 345, e588.
doi:10.1136/bmj.e5888
- Muris, P., Meesters, C., & Fijen, P. (2003). The self-perception profile for children: Further evidence for its factor structure, reliability, and validity. *Personality and Individual Differences*, 35, 1791-1802. doi:10.1016/S0191-8869(03)00004-7
- Noordstar, J. J. (2016). *Self-perceptions and physical activity in children with and without motor problems* (Proefschrift, Universiteit Utrecht, Utrecht, Nederland).
Gedownload van <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/342338>
- Noordstar, J. J., van der Net, J., Jak, S., Helders, P. J., & Jongmans, M. J. (2016a). The change in perceived motor competence and motor task values during elementary school: A longitudinal cohort study. *British Journal of Developmental Psychology*, 34, 427-446. doi:10.1111/bjdp.12142
- Noordstar, J. J., van der Net, J., Jak, S., Helders, P. J., & Jongmans, M. J. (2016b). Global self-esteem, perceived athletic competence, and physical activity in children: A longitudinal cohort study. *Psychology of Sport and Exercise*, 22, 83-90. doi:10.1016/j.psychsport.2015.06.009
- Paradise, A. W., & Kernis, M. H. (2002). Self-esteem and psychological well-being: Implications of fragile self-esteem. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 21, 345-361. doi:10.1521/jscp.21.4.345.22598
- Payne, C., & Fogarty, K. (2007). *Importance of youth involvement in sports* (Rapport nr. FCS2278). Geraadpleegd van University of Florida, IFAS Extension website: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.594.745&rep=rep1&type=pdf>
- Razali, N. M., & Wah, Y. B. (2011). Power comparisons of Shapiro-Wilk, Kolmogorov-Smirnov, Lilliefors and Anderson-Darling tests. *Journal of Statistical Modeling and Analytics*, 1, 21-33. Geraadpleegd van <http://journals.sagepub.com/home/smj>
- Robins, R. W., & Trzesniewski, K. H. (2005). Self-esteem development across the lifespan. *Current Directions in Psychological Science*, 14, 158-162. doi:10.1111/j.0963-7214.2005.00353.x
- Robins, R. W., & Trzesniewski, K. H., Tracy, J. L., Gosling, S. D., & Potter, F. (2002). Global self-esteem across the life span. *Psychology and Aging*, 17, 423-434. doi:10.1037//0882-7974.17.3.423
- Rodriguez, D., Wigfield, A., & Eccles, J. S. (2003). Changing competence perceptions, changing values: Implications for youth sport. *Journal of Applied Sport Psychology*, 15, 67-81. doi:10.1080/10413200305403
- Rose, A. J., & Smith, R. L. (2009). Sex differences in peer relationships. In K. H. Rubin, W. M. Bukowski, & B. Laursen (Eds.), *Peer interactions, relationships, and groups* (pp. 379-393). New York, NY: The Guilford Press.

- Schmidt, M., Blum, M., Valkanover, S., & Conzelmann, A. (2015). Motor ability and self-esteem: The mediating role of physical self-concept and perceived social acceptance. *Psychology of Sport and Exercise, 17*, 15-23.
doi:10.1016/j.psychsport.2014.11.006
- Shavelson, R. J., Hubner, J. J., & Stanton, G. C. (1976). Self-concept: Validation of construct interpretations. *Review of Educational Research, 46*, 407-441.
doi:10.2307/117001
- Slutzky, C. B., & Simpkins, S. D. (2009). The link between children's sport participation and self-esteem: Exploring the mediating role of sport self-concept. *Psychology of Sport and Exercise, 10*, 381-389. doi:10.1016 /j.psychsport.2008.09.006
- Sonstroem, R. J., Harlow, L. L., & Josephs, L. (1994). Exercise and self-esteem: Validity of model expansion and exercise associations. *Journal of Sport & Exercise Psychology, 16*, 29-42. doi:10.1249/00005768-198906000-00018
- Stadelmann, S., Grunewald, M., Gibbels, C., Jaeger, S., Matuschek, T., Weis, S., ... Döhnert, M. (2017). Self-esteem of 8-14-year-old children with psychiatric disorders: Disorder- and gender-specific effects. *Child Psychiatry and Human Development, 48*, 40-52. doi:10.1007/s10578-016-0651-6
- Tak, J. A., Bosch, J. D., Begeer, S., & Albrecht, G. (2014). *Handboek psychodiagnostiek voor de hulpverlening aan kinderen en adolescenten*. Utrecht: De Tijdstroom.
- Vedul-Kjelsås, V., Sigmundsson, H., Stensdotter, A.-K., & Haga, M. (2011). The relationship between motor competence, physical fitness and self-perception in children. *Child: Care, Health and Development, 38*, 394-402. doi:10.1111/j.1365-2214.2011.01275.x
- Veerman, J. W., Straathof, M. A. E., Treffers, P. D. A., Van den Bergh, B., & ten Brink, L. T. (1997). *Handleiding Competentiebelevingsschaal voor Kinderen*. Lisse: Swets & Zeitlinger.